

Setmanari de Banyolas

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Banyolas: . . . . . 1'00 pta. trimestre.
A fora: . . . . . 1'25 » »
Número solt: 10 céntims.

Periódich d'acció catòlica

Redacció y Administració:
Carrer de Girona, Número 6 A

Banyolas, 18 de Desembre de 1910

Anuncis y comunicats á preus convencionals
No's tornan els originals

Notas espeleológicas

LOS XUCLADORS

Al volant del actual estany de Banyolas per la part que mira á la Vila hi ha unas fondaladas de terra conegudas ab los noms de la Draga y Camps de la Barraca den Campolier, á qual terreno van á parar no sols las filtracions habituals del Estany, si que també las ayguas, que en días de grans aygats y per lo tant de extraordinaria crescuda del Estany, no son suficientes á contenirlas los terraplens de contenció y passant per sobre de aquests, deixan completament inundadas las terras de ditas cloteradas. Si per qualsevol motiu se consegueix que las ayguas del gran dipòsit no vessin per sobre dels terraplens, las fondaladas de la Draga y de la Barraca, á pesar dels milers de metres cúbichs de aygua ab que están inundadas, quedan en sech ab lo temps de quatre ó cinch días, gracias al poder xuclador ó absorbent de uns quants fenents que existeixen distribuïts per aquells indrets. Los xucladors per lo tant no son altra cosa que fenents en funcions de absorvir quanta aygua se posa al contacte de ells, son com una mena de clavagueras establertes per la Naturalesa pera sanejar un terreno baix sense altre escorro y que per lo mateix, á no ser los xucladors, seria un embassament d'ayguas corrompudas, un foc de pestilencia pera la nostra Vila.

Los principals xucladors de que tinch noticia son: en los eamps baixos de la Barraca un conegut per den Campolier, aprop de la pesquera den Marimon; altre prop del Rech de Guémol, quasi tocant ab la mota ó terraple de contenció. No gayre lluny de aquest xuclador hi havia altres fenents que 's posaren en descubert al obrirhi allí pedreras, que encara que s'han recobert de terras posterior-

ment y convertit en camps de conreu, no deixan de prestar bon servey. A la Horta den Duch també n'hi havia un altre de grau potencia, que ignoro per quin rahó 'l propietari del terreno va procurá fer perdre. En la fondalada de al Draga ne existeix un de molt potent immediat á lo que havia sigut la Bassa de amarar canem den Palau y un de molt gran conegut pel Clot del Drach, ahont suposa la tradició, que s'hi amagava aquesta fera, que tan horror causava als habitants de aquesta terra. Alguns suposan que 'n l'interior del Estany existetambé alguns xucladors, pero la veritat es que cap fenomen especial ho justifica.

No té res de especial, á mon modo de entendre, que mentres dura el periodo de activitat absorbent dels xucladors se improvisin certas fonts en diferents punts del Pla de Banyolas y que s'estronquin aixís que deixin de funcionar los xucladors, tota vegada que las fonts indicadas no tenen altre capdal, que las inundacions del Estrany sobre las cloteradas de la Draga y la Barraca.

LAS ESTUNAS

A l'altra part de la ribera occidental del actual Estany de Banyolas, allá hont comensa 'l terme de Porqueras, al peu de la montanya de Sant Patllari, se troba un potent banch de roca tosca calisinal de un kilometre de llargada, que será aproximadament la distancia que va desde 'l mas Corralot als Prats Tanyers. Aquesta roca es idéntica per son origen y naturalesa á la ja esmentada que's formá al llach qnaternari, de que havem fet repetida memoria. Quan aquest llach quedá en sech per la formació del gran número de fenents oberts en son fons á causa de un gran terremoto, principalment en sa secció meridional; quant la septentrional sufría notable depressió y's formavan los xucladors, la mateixa causa sísmica, la mateixa trepidació y oscilació

de aquest terreno fou causa de que 'l banch de roca conegut per las Estunas quedés notablement aseprenat, conmogut y fes en tots sentits, en grau molt més notable de lo que havem explicat fins ara; atrevintnos á manifestar que aquí poden estudiarse ab gran profit los efectes dinámichs dels grans terremotos, per lo ménos tan bé, com en las terras que's citan com á clássicas de las regions afectes al Vesubi y altres volcants notables.

De resultas de aquestas causas lo banch de roca de las Estunas no sols quedá aseprenat y fes en totas direcciones, si que esberlat y plé de esquerdas de totas midas, tan amples algunas, que donan pas bén expedit als carros, viables altres pera 'ls homes y tranzitables moltas pera animals de menor talla. La alsada de aquestas gran esquerdas es variable, ni pot apreciarse del tot, per estar obstruïda sa part inferior per brossa y terras; però en sa part vista moltas tenen uns cinch metres de alsaria. Pocas poden recorrers de un cap al altre per las obstruccions causadas per enderrochs motivats per las oscilacions del terreno durant la gran conmoció, que li doná origen. Eixos enderrochs parcials ocasionats en las parets de las grans esquedas, ocasionaren además la formació de irregulars baumas, que ignoro hajan sigut may habitadas per l'home; en cambi la tradició popular n'ha fet un palau d'encantadas pera las Alojias (fantasmas).

BUFADOR

Una hora mes amont de las Estunas, á Pujarnol, aprop del mas Gelada hi ha un cau, que al estiu axala aire fresch y en hivern lo dona calent; ni més ni menos, que 'ls tan celebrats bufados d'Olot. Un y altres no so més que aspiralls que desde la superficie de la terra comunican ab una cavitat subterranea plena d'aire, que gosa de una temperatura constant

tot l'any, com l'aygua dels pous, que al beurerla en estiu la trobem fresca y al hivern calenta, no perque haja cambiat la temperatura del aygua, sinó perqué es diferent la temperatura que 'ns rodeja.

Tots los datos espeleológichs que havem apuntat fins al present son deguts á causas vulcánicas; en altre article 'n produirem alguns de origen hidrológich.

P. ALSIUS.

(Continuará).

Natura

*!Qué m plau l'oreix fresquívul—que'n dolça matinada,
ab son petó de joya—rejoventeix la prada
bo y escampant la flaire—que'ns dona el Maig florit!
y el buf de tramontana—quan n'esdevé furiosa,
fins me corprén; m'imposa...
ensemps que m'aclapara—rebifa el meu esprit.*

*El reguerol plascévol—que juguiner fresseja,
en tant que fa sa via—y el prat tot humiteja
donant al vert herbatje—tendrívola ufanor,
m'encanta y sujestiona—com l'explanada inmença
del mar, que sens temença,
ja'n llença udols de fera—ja plácida remor.*

*El despertar del dia—m'encisa y afalaga
aixís com sa dormida;—quan l'astre rey s'amaga,
esclats sento de joya—y un deix de greu neguit;
no se si la llum viva—que fins al cor fulgura,
me du pler ó tristura:
tot te per mi un misteri—d'encant indefinit.*

*Voldria sempre veurer—el cel sens cap tranyina;
els prats lluint joyosos—alfombra esmeragdina
y el sol bo y desplegantne—sa eabellera d'or;
mes jay! ab tot encare—pot ser qu'anyorarla
la dolça melangia,
que'l jorn boirós y rúfol—sol durne dintre'l cor.*

*M'admira la pedreta—del marginal caiguda,
aixís com les montanyes—de cresta punxaguda,
alsantse gegantines—amunt sense resel;
tot canta á veu ben plena—la nostra petitesa
mostrantnos la grandesa
que ab ombres de misteri—envolta terra y cel.*

*¡Oh mon de grans bellesses—esclat de llum y vida!
¡Natura...! ¡jo't saludo—y adoro amorosida,
la sabia Providencia—de Deu bon Creador.
Ta parla misteriosa—be'ns diu qu'havém de creurer
deivantnos entreueurer
en cada maravella—nou raig de son amor.*

FRANCISCA TORRENT DE FIGA.

LA CARPA

VI

Razas y variedades de carpa

CARPA DE HUNGRÍA—*Cyprinus hungaricus*.—Heckel.—Hemos dicho en el artículo anterior que en la carpa, más aun que en otros peces, la alimentación más ó menos abundante ejercía en el animal una influencia muy marcada en la forma del cuerpo, cuya forma se trasmite luego por herencia, dando lugar á razas particulares. Repetimos hoy que cuando la alimentación es poco abundante, el cuerpo enflaquece, disminuye en altura y en este estado parece realmente proporcionalmente más largo, constituyendo una raza de forma alargada. Esto es lo que ha resultado con la raza de Hungría que el autor Heckel creyó ver en ella una especie particular.

La Carpa de Hungría que por su esbeltez y coloración puede clasificarse como un pez de ornamentación, se cria en los estanques de Alsacia y Lorena, principalmente en Metz, desde hace más de un siglo. Allí es donde se la cultiva con toda su pureza, sin mestizajes, ignorándose su verdadero origen: por más que la tradición la atribuye á Hungría por patria de este pez, encuéntrase asimismo estendida en toda Francia y Bélgica, á la cual han dado los nombres de *Carpa de Hungría*, *carpa atigrada*, *reina de las carpas*, etc.

A primera vista, no se distingue de las otras carpas más que por su color y sus escamas; pero fijándonos un poco es fácil encontrar caracteres diferenciales no solo en la forma alargada de su cuerpo, sino también en la cabeza que es mucho menos arqueada, principalmente en el macho en quien este detalle es mucho más pronunciado.

Las carpas ordinarias, de cuero y espejo tienen siempre los tonos siguientes: sobre el dorso un azul verdoso más ó menos oscuro, acentuándose hasta el punto de parecerse casi azul; los costados amarillentos, y este color amarillo tanto más pronunciado, según sean las aguas más ó menos claras en que habitan. A veces los costados pueden ser también de un amarillo algo azulado ó parduzco.

La coloración de la Carpa de Hungría es como sigue: el dorso es pardo á veces con tendencia á negro; las escamas de los costados amarillentos, pero en su base ostentan una luna parda; bordeada de un color amarillo de oro. Las escamas son mas anchas que las de las carpas ordinarias; la mancha parda y amarilla de cada una de ellos producen un vistoso conjunto que recuerdan á la piel de la pantera.

Algunos autores, entre ellos Peupión, atribuyen el mantenimiento de la pureza de sangre y su resistencia á todo mestizaje á que en la Carpa de Hungría la época del desove es mucho más tardío que en la carpa ordinaria. Dicho piscicultor ha comprobado también que su desarrollo es menos rápido, calculándolo de un 15 á 16 por ciento, pero que al propio tiempo esta dotada de una larga vida y de una rusticidad recomendable.

Este pez puede alcanzar un peso de 8 á 9 kilogramos, cuando la ordinaria ya hemos visto, que llega á muchísimos mas.

Prefiere las capas mas profundas de las aguas y á esto es debido seguramente que el desove lo efectue mas tarde, ya que los estanques son más frios en los fondos que en la superficie y sobretodo en los bordes.

Fuera del agua, tiene una resistencia más grande que las otras carpas, su carne es ligeramente salmónada y muy apreciada por los gastronomos.

FRANCISCO DE A. DARDER Y LLIMONA.

La cuestión dels consums

El Amigo del Pueblo corresponsent al día 11 del actual publica unes declaraciones del Sr. Ameller ab les que tracta aquest de desvirtuar lo que en el número del 4 del corrent deym nosaltres sobre la seva actitud en l'assumpto dels drets de portes.

Mes, dites declaracions, lluny de desmentir lo que nosaltres manifestavam, no fan més que confirmarho y enrobustirho, lo que's veurá facilment per poch que les analisem,

El Sr. Ameller no nega la certesa dels fets alegats per nosaltres. Lo que fa es volguer explicar en sentit favorable séu dos cosas: 1.º el perque's decidí, al igual que'ls altres regidors á anar á la implantació dels drets de portes; 2.º el perque cambiá ell d'actitut seguintlo'ls demés regidors de la minoría.

Respecte á lo primer ve á manifestar que la seva actitud del principi, favorable á la implantació dels drets, tou adoptada en virtut de les moltes rahons que li doná el Sr. Alsús, president allavors de la Comissió d'Hisenda, y á que dit Sr. Alsús y'l Sr. Llorens Ameller portaren molt bones impresions sobre'l funcionament dels drets de portes de la visita que practicaren á La Bisbal.

De consegüent el Sr. Ameller confirma lo dit per nosaltres de que, després d'estudiar l'assumpto, la seva actitud va esser la mateixa que la de tots els altres regidors.

Pero, en cambi, tracta'l Sr. Ameller de disculparse de haver obrat aixís, volguent carregar la culpa al Sr. Alsús, el qui (segons manifesta el Sr. Ameller) «al repetir tanto que las especies no subirían de precio, y que para el Municipio sería una gran ventaja, sin perjuicio del pueblo, y que era un asunto que debería estudiarse etc.» va lograr que'l Sr. Ameller admetés els drets de portes en principi, ó sigui que se estudiés l'assumpto y després que seguís del tot á sos companys de Ajuntament, decidintse á implantar els drets si no's trobava un medi de substituirlos, com no's trová.

Y aixís el Sr. Ameller ve á dir que'l Sr. Alsús, ab les paraules que ell li atribueix, el va com si diguessim, sospendre ó desencaminar.

A més de que costa poch de atribuir al Sr. Alsús, com si fos cosa de iniciativa seva, tals ó quals paraules, quan pressisament tots els regidors estavan perfectament d'acort, resultaria sempre molt incomprensible aixó de que'l Sr. Ameller, quefe del partit federal, bregat ab els assumptos administratius, que ha estat 8 anys regidor, 4 alcalde y 4 diputat provincial, se deixés sorprendre y convencer tan facilment per un novell en els assumptos municipals, que entraba per primera vegada al ajuntament.

Tals explicacions nos semblan un bon xich ignòrels y creyem sols poden convènsen á n'els que no miran gaire prim y que qualsevol rahó'ls fa el pes per vuida que sigui.

Diu el Sr. Ameller: «Entonces yo propuse que se redactara un manifiesto dirigido al pueblo, explicando nuestro estudio-proyecto para que el pueblo contestara si estaba conforme con la adopción por parte del Ayuntamiento de la administración directa para cubrir los cupos de consumos, en vista de las consideraciones expuestas.»

En cambi calla el Sr. Ameller que aquell manifest que's redactá á instancia seva (caso que no savíam, deya terminantment que l'Ajuntament implantaria 'ls drets, si ningú presentava un medi millor.

Pero, com lo que'l Sr. Ameller ara calla ho autorisá ab la seva firma, posada al peu del manifest de referencia, resulta lo que nosaltres deyam: que'l Sr. Ameller se comprometé, al igual que sos companys, á implantar els drets de portes, si ningú presentava una solució millor.

Y á més, resulta que'l Sr. Ameller fou l'iniciador de aquest manifest ab el que contreyan els regidors un compromís formal devant del públich. De aquest modo tots els firmants del manifest contreyan igual responsabilitat respecte á la implantació dels drets, sens que á algúns pogués rellevar de la mateixa l'acte de inhibirse en el moment de resoldre la qüestió la Junta Municipal.

Les explicacions que are dona'l Sr. Ameller de que, al firmar la minoría republicana el manifest, ho feren ab la condició de que'ls drets de portes no aumentarían el preu de les especies y de que además devían agradar al partit republicá y cosas per l'estil, no tenen cap valor, ja que, de tenirlo, y de poderse admétre aquest sistema d'eludir compromisos, resultaria que'ls documents escrits no tindrían torsi de cap clase.

Explica'l Sr. Ameller que's publicá'l manifest, que'l poble no contentá y que ultimament el partit republicá se reuní y's declará contrari á que's implantessin els drets, y que, després de varies observacions, fetes per part d'algúns y les que'l propi Sr. Ameller va fer, se acordá que la minoría republicana no assistís á la sessió de la Junta Municipal, ó sigui, s'acordá la inhibició.

Admetem aquestes explicacions que confirman lo que havíam dit, ja que elles venen á demostrar que'l Sr. Ameller y 'ls que'l seguien cambiaren d'actitut per imposició del partit (ó dels d'aquella reunió) lo que equival á dir que'l Sr. Ameller subordiná la qüestió administrativa á la política.

Y tot aixó de la reunió dels republicans sucsehí després de sortir á la Gasetta el decret inesperat de convocatoria per les eleccions municipals. Y'l Sr. Ameller, entre manifestar la seva independència y cumplir els seus compromisos contrets en l'Ajuntament ó compláurer á uns quants que podían afavorirlo en les vinentes eleccions, optá per lo segón y seguí el procediment de la inhibició pels del partit (ó millor, per uns qurnts del partit) imposit.

Pero ab tot aixó, la autoritat de quefe del partit republicá federal de Banyolas, que ostenta el Sr. Ameller, va quedar bastant empetitida. Y més encara si's té en consideració que dit senyor, en les reunions que tenia per estudiar l'assumpto dels drets de portes ab sos companys de la Comissió d'Hisenda, havia manifestat que ja havia enraonat ab elements del partit sobre el particular y, en vista de les explicacions que ell els hi havia donat, ja estavan conformes ab lo que's tractava de fer, y que si al ultim, á pesar de no trovarse un medi de evitar els drets de portes, venían els del partit á volguer imposar á la minoría republicana una actitud diferent de la que anava á pendrer l'Ajuntament, ell y, sos companys de minoría reuunciarian el càrrech de regidor, ó sigui, els hi entregarian l'acte.

Y, lluny de mantenir aquesta actitud de gallardía, lo que va fer el Sr. Ameller es subjectarse á la inhibició, cosa que ni podia satisfer á n'ell, ni á n'els contraris dels drets que reflexionessin una mica, ja que la inhibició volia dir lo següent: ens rentem les mans si passa endevant alló ab lo qual hem col·laborat, hem manifestat estarhi conformes y hem acordat de que's fés ab document públich firmat per nosaltres. Aquest detall del qual no'n férem manifestació en les consideracions que publicárem en el número del 4 del corrent dona més forsa y valor á tot quan allí diguérem.

Per lo tan podem dir que no hem tingut necessitat de rectificar res, cosa que ab molt gust feríam si en algún detall haguessim incorregut per ignorancia en alguna inexactitut.

Y aixís podem dir al Sr. Ameller, que no per esser amichs de la majoría del Ajuntament, sino per esser més que tot amichs de la veritat volem que aquesta resplandeixi y hem

procurat aclarirla, puntualisant tot alló que ha sigut convenient.

Acaba el Sr. Ameller la seva interview ab aquestes paraules: «Las soluciones que yo presenté en bien de los intereses municipales en sesión de Junta Municipal el día 22 de Noviembre pasado eran aceptables y equitativas, pues podía ahorrarse que continuase el derecho de puertas siguiendo las mismas; que se estudiara desapasionadamente y se me dará la razón.»

Aquestes solucions son: prestació personal, arbitri sobre els que no tenen posats en les cases els canalons y aceres, arbitri sobre viatgers, augment del arbitri sobre carruatges y finalment el reparto general ó vehinal,

No sabem en que hauria de consistir l'arbitre sobre viatgers, á menos que vulgui dir un arbitri sobre tots els que viatjan, cosa difícil de realisar y que gravaria d'un modo especial sobre 'ls petits negociants y per lo tan no tindria la justícia que's va á buscar.

Menos just es encara lo de la prestació personal, cosa que sols pot realisar en petits poblets, pero que, de poderse realisar á Banyolas, resultaria que'l més pobre contribuiria igual que'l més acaudalat.

L'arbitri sobre'ls edificis que no tinguessin posats els canalons y les aceres, á més de que donaria molt poca cosa, recauria principalment sobre les cases dels propietaris mes pobres.

L'augment sobre l'arbitri dels carros, pagant com ja com pagan ara 10 céntims, equivaldria á dificultar els mercats que son la vida de la població.

Respecte el reparto general ó vehinal, basat en la llei municipal, si bé constituheix tot un sistema de tributació, que podia substituir als drets de portes, hem de tenir en cambi en consideració que les classes obreres vindrían obligades á contribuirhi en proporció molt considerable, puig hi tindrían que figurar ab un imponible equivalent al valor de la tercera part dels jornals que podrien fer en un any contats aquests al preu usual de la població.

Per altre part, si aquest sistema resultés ventatjós no'ns expliquem com, á pesar de constar á la llei municipal, no l'hagin adoptat en cap població de les que nosaltres podem tenir noticia. Ni'ns expliquem com, si aquest sistema afavorís més á la classe obrere, vulguin poblacions, hon tan hi abundan els obrers com San Feliu, Palafrugell, Palamós y altres, continuar ab el sistema dels drets de portes.

Y are dos paraules al senyor E. R. O. que figura esser un obrer y publica un escrit á El Amigo del Pueblo de diumenge passat.

Estem completament d'acort ab dit senyor en que convidria elevar en lo possible les especies que més consumen les classes altes y rebaixar y fins treurer si fos possible aquelles especies que més necessiten els que viuen sols del treball.

Creym que en aquest criteri s'ha inspirat sempre l'Ajuntament, y tan es aixís que per lograrho millor fins patrociná l'idea, que molts secundaren ab molt bon desitx, de que se fés una suscripció per contribuir ab un trimestre de lo que se pagava ab el reparto de consums y destinar aquesta cantitat á degravar les especies que mes perjudican á les classes treballadores.

Aquesta suscripció se va fér, y son bastants els que l'han pagat (convindria que al fi del any se fés pública) pero no va esser secundada per la minoría republicana que allavors estava inhibida. Aixís es que, no habenthi unanimitat per part del Ajuntament que iniciá l'idea, aquesta no ha pogut prosperar com s'hauria desitjat, y lo que tal vegada s'hauria pogut realisar tots els anys, aliviant bastant els drets de portes, ha tingut que fracassar al primer any.

També desitjava l'Ajuntament que tots els

particulars paguessin aquest any pels afors realitzats a les seves cases, com s'ha fet en altres poblacions y com es molt just, ja que d'altre manera tots els que han tingut recursos per provehirse abans de la implantació dels drets s'han estalviat de pagar.

Pero 'l Sr. E. R. O. sabrà molt bé de quina manera se feren fracassar els bons desitjos de l' Ajuntament, alegant un determinat article de la llei de consums.

Y com el tal article afavoreix als particulars, per més que hi ha altres disposicions que sembla donan rahó al Ajuntament, no resultant la cosa clare y tinguentse que fer un expedienteix y estant el públich persuadit, per lo que se li havia dit, que no havia de pagar, l' Ajuntament tingué que avenirse ab una cosa que s'aparta de la justícia y contra la qual podían reclamar els obrers.

També estem d'acort perfectament ab el Sr. E. R. O. en que convé molt perseguir el frau, sigui petit sigui gros, y d'un modo especial aquest últim y per aixó estem sempre a la seva disposició, y si hi hagués frau d'aquell que «solen fer els peixos grossos» seríam els primers en combatrerlo y fins en denunciarlo si fos necessari.

En cambi, no comprenem com, ab motiu de haber l' Ajuntament desgravat, entre altres especies, l'oli, que sempre resulta un benefici per la classe obrera, que es la que més consum fa d'aquesta especie, vulgui el Sr. E. R. O. traurer-ne conseqüències contra l' Ajuntament, fundantse en que s'ha tret l' oli de combat sols per afavorir als oliaires y obtenir d'ells els vots en el día de les eleccions.

Y aixís el senyor E. R. O. demostra que s' preocupa més dels vots que del oli, y tement que aquestos vots imaginaris puguin afavorir a la majoria del Ajuntament, se dirigeix als obrers y 'ls hi diu «tinguéu en compte que aixó son com els mirallets per cassar alobes».

No sigui tan mal pensat el Sr. E. R. O., y cregui que l' Ajuntament no preté ni ha pretengut may agafar alobes ab mirallets, ni ab oli ni ab sense oli. Pero observi bé y vigili, si es que vol evitar la cassa de alobes, afi de que ab la qüestió dels drets de portes y ab el desitj de ficarhi la política y volguer donar la culpa de la seva implantació a n'en Pere ó a n'en Pau, y volguer senyalar com a favorables dels drets a determinats elements y com a contraris a altres, essent aixís que en totes parts n'hi ha de contrariar y de favorables, vigili forsa, dihem, afi de que tot aixó dels drets no resulti un sistema de cassar les alobes ab mussol.

Notes Municipals

Sessió de 2.ª Convocatoria del día 10 de Desembre de 1910.

Fou oberta per el Sr. Alcalde D. Joseph Alsius ab assistència dels Regidors Srs. Laqué, Malagelada, Coll, Ametller, Perpiñá y Boix. Se doná compte de la correspondència oficial rebuda, resultant que el Jutge Municipal d'aquesta interessa del Ajuntament l' adquisició de les insignies ó distintiuos inherents als carrecis de Jutge y Fiscal, per estarne faltats, acordantse autorisar ampliament al Sr. Alcalde per la compra de les mateixes.

Se dona compte de varios comptes, que suspesa la sessió per breus instants son aprovats per la Comissió d' Hisenda, aixís com la liquidació dels Srs. Oviedo y Comp.^a comprensiva desde el 1.er Janer al 1.er Novembre del present any, que dona un Saldo a favor del Ajuntament de 983'08 pessetes.

L' Ajuntament acorda se paguin los comptes aprovats per la Comissió d' Hisenda dels capítuls respectius, y els que ja tinguessin agotada la consignació, que passin a la relació de crédits reconeguts per el próxim pressupost de 1911.

Se dona compte de la valoració practicada de les obres ultimament realitzades en el nou Cementiri que importa 714'10 pessetes.

Tinguent en compte les necessitats de engrandir el camí que ha de donar al Cementiri Neutre, s'acorda autorisar ampliament als Srs. Alcalde y Regidor Sindich pera pactar ab els heréus de D. Joan Fornells pera lograr amistosament dit aixamplament, y que pugan firmar quants documents sigan necessaris en nom del Ajuntament.

Y per fi se dona compte del projecte de Pressupost formulat per la Comissió d' Hisenda y degudament censurat pel Regidor Sindich, donant un total de Ingressos de 53.716'05 pessetes, é igual quantitat en la part de Gastos, que després d' estudiat y examinat detingudament es aprovat per unanimitat y que se exposi al públich per espay de 15 dies per poder ser examinat y se pugan presentar les reclamacions que s' creguin convenientes.

Sessió ordinaria del día 15 Desembre 1910.

Presideix l' Alcalde Sr. Alsius, essent presents los Regidors senyors Hostench, Laqué, Ametller, Puig, Boix, Bofill y Coll. S'aproba l'acta anterior.

Passan a informe de la Comissió d' Hisenda: la liquidació de lo recaudat per Consums durant la 1.ª desena d' aquest mes que importa 1797'18 pessetes y el compte que presenta D. Joan Terradas per el conveni de portar el corréu, que acte seguit es aprovat acordant que dit compromís cessi el 31 Desembre, interessant del Diputat per el districte Sr. Fournier, que l'Estat sigui el qui subvencioni per que el corréu pugui funcionar com els anys anteriors.

S' acorda, demanar al Sr. Inspector provincial de Instrucció pública giri una visita d' inopeció en les dos Escoles que han de funcionar de Graduades per veurer si reuneixen les condicions necessaries, y que se li dongui copia de la R. O. en la que concedeixen la graduació de dites dos Escoles.

El Batlle d'aigües dona compte de varies visites d'inspecció practicades, en virtut de les quals l' Ajuntament acorda comunicar a les Religioses del Convent del Sagrat Cor s'abstinguin de regar la seva horta fora dels dies senyalats, ni de utilitzar altre manera de conduhir les aigües a la dita horta que les de temps establertes; y comunicar al Sr. Jaume Casellas deixi en la obra que está practicant devant del Matadero el pas corresponent per les servituds del rech que conduheix les aigües a la fàbrica del Sr. Benet Teixidor.

S'acorda també l' arreglo del pis dels rentadors de «Figuera d'en Xo», del «Rech del Matadero y del Rentador del Estany».

El Sr. Puig demana, a veurer com está l' assumpto de la colocació d' acer y que s' cumplimentí quant antes.

Previ informe de la Comissió de Foment, s'autorisa al Rnt. Cura-Párroco per obrir una porta en una de les dependències de l' Iglesia Parroquial, mediant les observacions que ha fet dita Comissió.

Crónica

Diumenge, entre nou y deu del vespre, el visitador de consums va péndrer a una dona dos bufes plenes de greix en quantitat de 8 kilos qu' aquella entraba de frau.

El día de la Puríssima va tenir lloch l' anunciada subasta de la brana del Cementiri nou. Varen presentarse dos plechs. El tipo de la subasta era de 75 céntims el kilo de ferro, adjudicantse al Sr. Freixa, qui la construirá al preu de 49 céntims kilo.

El delegat del fiel contrast qu' aquests dies ha estat en la nostre vila ha decomisat molts pesos y mesures del antich sistema, en us encare, en moltes de les nostres botigues.

Hem tingut el gust d' admirar el magnífich almanach qu' acaba de publicar el setmanari popular ilustrat de Barcelona «El Social». Publica valiosissims treballs dels grans mestres de l' acció social católica a España, Aznar, Chaves, Arias, Castroviejo, Minginjón, Jiménez, etc., etc.; caricatures, cuadros de reputats artistes y nombrosos anuncis. La portada es a varis colors, y molt artística.

Es ven a 2 rals. L' Associació de la Bona Prempsa, constituída en aquesta vila y que ab tan éxit se dedica desde algún temps a la venta de periódichs católics en las portes de les Iglesias els dies de festa.

En el Butlletí oficial de la Provincia corresponent al día 9 del actual hi ha una circular del Sr. Gobernador com a president de la Junta Provincial del Cens de població en la que excita als Alcaldes que treballin ab la major activitat per que les próximes operacions censals se verifiquin dintre 'ls plassos senyalats en la instrucció, fentlos responsables dels retrassos y deficiències. També'l Butlletí del Bisbat publica una circular del Secretari encarregant als parrócos que cooperin a la fácil formació del padró general de vehins, recomanant a les superiores de les comunitats religiosos qu' al umplir les corresponents cédulas ho fassin degudament.

La fira de Santa Llucia va ser bastant concorreguda, si vé a causa de no fer fret les transaccions de géneros d' hibern no tingueren tanta importancia com altres anys, no se registrá cap accident aquí, en un cambi un carro que venia d'Esponellá volcá pel camí, re-

bent fortes sotregades persones que anaban dins.

Copiem de nostre confrare de Girona *El Criteri*:

Ha estat a Girona un representant del Revereren Prelat de Jaca per organisar Juntas Locals que junt ab les formades i que's formarán en altres parts d' Espanya constituirán una federació per propagar la premsa católica i pera els periódics católics tenir, informació propia.

Dels detalls de l' organiscació i desenrotlló d' aquesta magna obra que no podem encare donarne tot el sentit, procurarem posar al corrent a nostres llegidors.

Está vacant la plassa de secretari del Jutjat municipal de Besalú la qual s' ha de provehir conforme a lo disposat en el Reglament de 10 d' Abril de 1571, tenint de temps per presentar las sollicituts hasta el día 24 del corren mes.

L' esposa de nostre amich Audal Garcia va donar a llum un nen que fou batejat dimecres passat, essent padrins sos dos fills grans.

Donem a nostre amich y familia l' enrabona.

El día de la Puríssima el Circol de Católics, celebrá una solemne vetllada en honor de la Verge.

Se recitaren poesies y dialechs, tocantse pessas pera piano y violí y piano. Els chors de noys y noyes cantaren escullides composicions. El Reverent Joseph Lleal en un magnífich discurs enaltí l' acció benéfica de les obres socials, explicant l' éxit que ve obtinguent la Caixa d' Estalvis a la que cada día son en major nombre els que concoren a depositarhi els seus sobrants. Anunciá també que la secció dramática se proposava actuan de nou asajant els pastorets els que enguany se farán ab tota propietat.

Degut a la invasió de sanglans que han aparegut per diferents indrets de les montanyes vehines alguns joves comarcants se dedican a cassarlos, a qual objecte hi dedican un día cada setmana.

N'han trovat ja varios, habent lograt matarne dos.

Nostre apreciat amich D. Josep Puig de Vilademir ha tingut la satisfacció de véurers pare d' un xamós nen que ha sigut batejat ab el nom de Narcís.

La més coral enhorabona a nostre amich y a sa distingida familia.

Dijous passat tinguérem el gust de contar entre nosaltres a l' enginyer de la Grange Agrícola de Barcelona Sr. Aguiló, qui vingué a recullir datos sobre'l cultiu dels alls per la memoria que sobre diferents cultius ha de presentar a la Direcció General d' Agricultura, habent tingut algunes conferencies ab el negociant d' alls d' aquesta població el nostre amich D. Francisco Pau.

Copiem de *La Veu de Catalunya*:

Destinats a l' Exposició de Piscicultura que s'organisa a Terrassa pera celebrar la Festa del Peix, han arribat a n' aquella estació quatre va-góns carregats ab totes les instalacions de piscicultura y pesca que figuraren en l' Exposició de Banyoles que se celebrá ab tant d' éxit.

Fábrica de paper "contínuo,"

Especialitat en papers colats
per a la indústria tapera

Joseph Frigoia

Banyolas (Borgoña)

TALLER FOTOGRÁFIC

Tiratjes de tarjetes postals al bromuro y esmalt

RETRATS-AMPLIACIONS-REPRODUCCIONS Y MINIATURES

Francisco Xavier Mateu

BANYOLAS

Se fan tiratjes especials pera qui'ls desitji, enviant solsament els CLICHÉS.

AMPLIACIONS DE REGALO

De avui a fi de Maig prop-vinet, les de tamany natural per 25 pessetes se regalarán ab son elegant y artistic encuadrat y corresponent vidre.

CIRILO MASOLIVER

PINTOR Y DORADOR

Colocacio de papers pintats

Valls, 19.—BANYOLAS

XACOLATA

Torrent

CASA FUNDADA EN 1780

Puresa garantida.

Proveïdors de la Reial Casa.

Premiada en distintes Exposicions.

CLASSES ESPECIALS

pera colegis y comunitats religioses.

Especialitat en la fabricació de xacolats fins

ab canyella y vainilla

DESPATX CENTRAL

Escribanías, 8.—Banyolas

LA VIOLETA

CARPINTERIA

— DE —

Joseph Romans

Carrer Major.—BANYOLAS

FÁBRICA DE CALS HIDRAULICA, GUIX Y CIMENT

— DE —

Vicens Laqué

Banyolas

Tenda LA CONCEPCIÓ

— Pintures, pinceis, barnissos de totes menes —

JOAN PUJOL

TURERS, 8.—BANYOLAS

Acreditada Fábrica

— DE —

PASTES PERA SOPA

LA

CATALANA

Banyolas

CICLISTES: Si voleu estar ben servits, en BICICLETES accesoris y tota mena de reparacions, dirigiuvos al conegut ciclista

Joseph Figuls

Especialitat en pneumáticos.

HEAGLE HUTHINSON.

— BANYOLAS —

Gran Fábrica de Chocolates

EL LAGO

— DE —

Lluís Tremoleda

CARRER DE GUIMERA.—BANYOLAS

Fábrica de Xocolata

DE

Dolores Torras

BANYOLAS

BARBERIA

DE

Jaume Geli Verdaguer

Carrer Mayor, 23 y Plaça de la Vila, 21

BANYOLAS

L'Unión

Compañia anónima de segurs contra incendis

Fundada en 1828

La NEW-YORK

Compañia de segurs sobre la vida

Fundada en 1865

L'Assicuratrice Italiana

Societat anónima de segurs contra 'ls accidents y reassegurs

Representant á Banyolas: EUDALD GARCÍA

Granades y aparatos "Biosca,"
matafochs sistema

Unich representant y venedor en la Provincia

Jaume Casellas Constructor d'obras

Plassa del Dr. Rovira, 1.—BANYOLAS

¡MALALTS! ¿Voleu recuperar aviat les forces perdudes y disposar d'una naturalesa ferenya?
Feu ús del **Bioferm Sócatarg :::**

Indicat en la Tuberculosis, Raquitisme, Neurastenia, Impotencia, Desgana, Convalescencies, Agotament per haber passat malalties greus o per excessos de treballs moral o corporal. Es un medicament de gust agradable, recomenat per tots els metges que 'l coneixen, perquè han comprovat que refú depressa y ab seguretat.

Preu de venda: 3 ptes. l'empolla.

NOYES de colors pàlids, ab desvaneximents, caparro, cansanci, flaquesa, desarreglos menstruales, etc. etc. Obren també com a depuratives.—Les Píldores ferruginoses Sócatarg per sa composició y estar envoltades d'una capa especial, resulten sense gust, d'agradable flaire, no cansan al pahidor y son de molt bon pendre.

Píldores ferruginoses Sócatarg

Reconegudes com la meditació més certa pera la curació de l'Anemia, Clorosis, Linfatisme, Flux blanc, Menstruació dolorosa é irregular, etc. etc. Obren també com a depuratives.—Les Píldores ferruginoses Sócatarg per sa composició y estar envoltades d'una capa especial, resulten sense gust, d'agradable flaire, no cansan al pahidor y son de molt bon pendre.

Preu de venda: 2 ptes. el pot.

Únic y exclusiu preparador del

BIOFERM SÓCATARG y de les **PÍLDORES FERRUGINOSAS SÓCATARG**

J. Gratacós Vallmajó, Apotecari.

Dipositari á Barcelona **J. Viladot**, Rambla Catalunya, 36

PUNTS DE VENDA: A les Farmacies y Droguerías ben proveïdes de per tot arreu.